

INFORMATIESTATUUT

Chroom-6 en CARC Defensie

Den Haag, 14 april 2016

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting.....	3
1. Aanleiding.....	4
2. Achtergrond.....	4
3. Belanghebbenden.....	4
3.1 Algemeen.....	4
3.2 Het ministerie van Defensie.....	5
3.3 Het RIVM.....	5
3.4 Het CAOP.....	6
3.5 De Paritaire Commissie.....	7
4. Het Informatiepunt.....	8
5. Overige informatieverschaffing.....	9
6. Openbaarheid en beveiliging.....	9
6.1 Algemeen.....	9
6.2 Informatiestromen.....	10
6.3 DMS.....	11
6.4 Data beveiliging/ICT Tools.....	11
6.5 Wet bescherming persoonsgegevens.....	12
6.6 Bewaartermijn/bewaren informatie.....	13

Samenvatting

Binnen Defensie is in het verleden chroomhoudende verf (**chroom-6**) en chemical agent resistant coating (**CARC**) gebruikt. (Oud-)medewerkers zijn daaraan mogelijk blootgesteld. Zij hebben hiervan schadelijke gevolgen gemeld. Daarop zijn onderzoeken gestart naar het gebruik van chroom-6 en CARC binnen de voormalige POMS-sites en Defensie. Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (**RIVM**) coördineert het onderzoek naar de blootstelling van (oud-)medewerkers aan chroom-6. Het RIVM onderzoekt ook wat die blootstelling kan betekenen voor hun gezondheid. Tevens is de Paritaire Commissie aanpak problematiek chroom VI (**Paritaire Commissie**) opgericht. De Paritaire Commissie adviseert de minister van Defensie over de onderzoeksopdracht aan het RIVM. En ook over de consequenties van de uitkomsten van de onderzoeken (inclusief structurele arbozaken die verband houden met deze problemen). Daarnaast is aan het **CAOP** gevraagd om een Informatiepunt (**het Informatiepunt**) in te richten. Het Informatiepunt verzamelt de noodzakelijke informatie, beheert die en verstrekt die zo nodig aan het RIVM en andere onderzoekers.

Dit informatiestatuut (**het Informatiestatuut**) heeft drie doelen. 1) Derden inzicht geven in de wijze van gebruik en beheer van informatie. 2) De informatiestromen beschrijven. 3) De kaders schetsen voor de omgang met de (vaak vertrouwelijke) informatie.

Het Informatiestatuut kan steeds worden aangepast aan de actuele situatie en verkregen inzichten.

1. Aanleiding

Het Informatiestatuut is opgesteld om de betrokkenen inzicht te bieden in:

- de informatieverschaffing;
- de informatiestromen;
- de randvoorwaarden, de mogelijkheden en de onmogelijkheden van (het gebruik van) de informatie die het Informatiepunt krijgt van derden.

Daarbij verwerkt het Informatiepunt ook persoonsgegevens en informatie van:

- personen die zich bij het Informatiepunt hebben geregistreerd en gegevens hebben verstrekt;
- personen die op andere wijze betrokken zijn bij de problemen rondom chroom-6 en CARC.

Met behulp van de verzamelde gegevens kan het RIVM (wetenschappelijk) onafhankelijk onderzoek doen of laten doen door externe onderzoekers.

2. Achtergrond

Begin 2014 kwamen de eerste klachten over chroom-6 en CARC bij Defensie binnen. De aanmelders waren vooral (oud-)medewerkers van plaatsen met Prepositioned Organisational Material Storage (**POMS**-sites). Al snel kwamen er meer meldingen bij Defensie binnen over hetzelfde onderwerp. Dit was reden voor Defensie om een onderzoek te starten.

Het onderwerp kreeg ook politieke aandacht. Toen kwam er een groot aantal meldingen binnen en werd de aandacht verplaatst van de POMS-sites naar de gehele Defensieorganisatie. Gelijktijdig is het CAOP benaderd om de registratie en ondersteuning op zich te nemen.

3. Belanghebbenden

3.1 Algemeen

De mensen die belang hebben bij dit Informatiestatuut zijn:

- de geregistreerden;

- de personen die informatie hebben verstrekt aan het Informatiepunt;
- RIVM-onderzoekers;
- de betrokken functionarissen bij Defensie;
- de betrokken vakorganisaties;
- de medezeggenschap.

Daarnaast kunnen andere partijen belang hebben bij het onderzoek. Bijvoorbeeld als expert of klankbordgroep. Andere partijen zijn onder meer:

- letselschade-experts;
- de Onderzoeksraad voor de Veiligheid;
- de Veteranenombudsman;
- het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten;
- iedereen die interesse heeft in het onderzoek naar chroom-6 en CARC.

Een centrale rol in het onderzoek hebben: Defensie, het RIVM, het CAOP en de Paritaire Commissie.

3.2 Het ministerie van Defensie

De minister van Defensie is formeel de opdrachtgever voor het RIVM en het CAOP.

De Taskforce Chroom-6 & CARC is een onderdeel van Defensie en speciaal ingesteld voor het onderzoek. De Taskforce zorgt er onder meer voor dat alle documenten over chroom-6 en CARC worden opgespoord, ontsloten en gepubliceerd op www.rijksoverheid.nl.

Het Coördinatiecentrum Expertise Arbeidsomstandigheden en Gezondheid (**CEAG**) is een ander onderdeel van Defensie. Defensie heeft het CEAG opdracht gegeven om over gezondheid te praten met mensen die zich daarvoor aanmelden. In dit gesprek worden mogelijke klachten als gevolg van blootstelling aan chroom-6 en CARC vastgelegd.

3.3 Het RIVM

Wat kunnen de effecten op de gezondheid van (oud-)medewerkers van Defensie zijn, nadat zij vroeger mogelijk zijn blootgesteld aan chroom-6 en CARC? De minister van Defensie heeft aan het RIVM gevraagd om dit te onderzoeken. Daarvoor gebruiken de onderzoekers data vanuit het Informatiepunt.

Er is het 'Gezondheidsonderzoek gebruik gevaarlijke stoffen bij Defensie; POMS, chroom-6 en CARC'. Dit bestaat (tot nu toe) uit tien deelonderzoeken.

Om de onderzoeken uit te voeren, gebruikt het RIVM externe partijen en onderaannemers. Het RIVM heeft ervoor gezorgd dat deze externe partijen en derden alleen maar werken op bepaalde voorwaarden. Dit zijn: 1) de voorwaarden van de overeenkomst van opdracht, met het RIVM als opdrachtnemer. En 2) de bewerkersovereenkomst tussen het RIVM en het ministerie van Defensie. De verplichting tot het opstellen van een bewerkersovereenkomst is op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens (**Wbp**).

Externe partijen krijgen opdrachten volgens de algemene Rijksvoorwaarden en bovengenoemde voorwaarden. Bij het verlenen van de opdracht worden verder afspraken gemaakt over:

- de manier waarop de onderzoeksgroep wordt ingericht, inclusief externe onderzoekers;
- de manier waarop deelonderzoeken worden ingericht;
- de verantwoordelijkheden van en procesafspraken met het RIVM, projectleiding, deelonderzoekersleiders, werkpakketleiders en externe onderzoekers;
- de procedure voor het afronden van producten binnen een deelonderzoek;
- databeveiliging, persoonsgegevens en informatieverwerking;
- geheimhouding voor alle onderzoekers;
- verklaring van belangen van alle onderzoekers;
- wetenschappelijke publicaties of andere uitingen, zoals presentaties;
- communicatie (pers/media).

Dit is uitgewerkt in het document *Werkwijze en afspraken binnen onderzoek Gezondheidsonderzoek gebruik gevaarlijke stoffen bij Defensie, POMS, Chroom-6 en CARC*. Dit document ontvangen de externe partijen bij hun opdrachtbevestiging.

3.4 Het CAOP

Het CAOP heeft van Defensie de volgende opdrachten gekregen:

- om het Informatiepunt in te richten;
- om het proces van informatieverzameling vorm te geven;
- om het overleg tussen de partijen in te richten;
- om het onderzoek waar gewenst te ondersteunen.

Als onderdeel van de opdracht verzamelt en registreert het CAOP de meldingen (vragen, iemands arbeidsverleden, etc.) die bij het meldpunt binnenkomen.

In de archieven van Defensie is gezocht naar documenten die te maken kunnen hebben met chroom-6 en CARC. Deze documenten zijn vervolgens anoniem gemaakt en aan het CAOP gegeven. Ook zijn ze op www.rijksoverheid.nl geplaatst. Hierdoor kunnen ook externen die bij het onderzoek betrokken zijn de documenten inzien.

Het CAOP heeft een database: het Document Management Systeem (**DMS**). Hierin staan de persoonsgegevens, de informatie die mensen hebben aangeleverd en de bovengenoemde documenten. Slechts een beperkt aantal mensen, die bij het CAOP werken, heeft toegang tot deze database. Om de persoonsgegevens te beschermen zijn alle documenten in het DMS anoniem gemaakt.

3.5 De Paritaire Commissie

De Paritaire Commissie is ingesteld bij ministerieel besluit van 27 februari 2015, nr. BS/2015005603 (**het Instellingsbesluit**). De Paritaire Commissie is opgericht voor de onderzoeken naar het gebruik van chroomhoudende verf en CARC binnen de voormalige POMS-sites en Defensie. De commissie adviseert de minister over de onderzoeksopdracht aan het RIVM en ook over de consequenties van de uitkomsten van de onderzoeken. Deze adviezen kunnen ook gaan over structurele arbozaken die met de problemen te maken hebben.

Andere taken van de Paritaire Commissie zijn:

- de betrokken onderzoeksinstituten advies geven over de onderzoeksplannen en de kwaliteit daarvan;
- de onderzoeksvragen vaststellen;
- prioriteiten aangeven bij de deelonderzoeken;
- het onderzoeksproces bewaken;
- de voortgang van het onderzoek bevorderen, zonder de onafhankelijke uitvoering te beïnvloeden;
- de voorzitter en de leden van het Sector Overleg Defensie en de bevoegde medezeggenschapscommissies informeren over de voortgang van de onderzoeken;

- de voorzitter en de leden van het Sector Overleg Defensie adviseren over zaken die te maken hebben met de rechtspositie en over zaken die een relatie hebben met de problemen rond chroom-6 en CARC.

De Paritaire Commissie bestaat uit de volgende leden:

- a) Een onafhankelijke voorzitter, de heer Ruud Vreeman, die niet verbonden is aan het ministerie van Defensie of de centrales van overheidspersoneel;
- b) een onafhankelijke adviseur;
- c) vier leden en vier plaatsvervangers, benoemd door de minister van Defensie;
- d) vier leden en vier plaatsvervangers, benoemd door de minister van Defensie op voordracht van de centrales van overheidspersoneel;
- e) een vertegenwoordiger van het RIVM als toehoorder.

De vergaderingen, informatiedeling en advisering van en binnen de Paritaire Commissie vinden plaats op basis van vertrouwelijkheid.

Een onafhankelijk secretariaat van het CAOP ondersteunt de Paritaire Commissie.

4. Het Informatiepunt

In opdracht van Defensie heeft het CAOP het Informatiepunt Chroom-6 ingericht. Dit Informatiepunt dient in de eerste plaats als centrale verzamelplaats voor alle informatie over het onderzoek naar chroom-6 en CARC. Het CAOP heeft een uitvoerende rol. Het verzamelt informatie vanuit het Informatiepunt en slaat dit op in het DMS. Het CAOP levert op verzoek van het RIVM (gefilterde) informatie uit dit DMS voor het onderzoek. Deze informatie is anoniem gemaakt en niet te herleiden tot personen.

Mensen die zich willen registreren, kunnen contact opnemen met het Informatiepunt. Hun vragen worden dan meegenomen in het onderzoek. Zij worden op de hoogte gehouden van het onderzoek. Dit kan ook via de website www.informatiepuntchroom6.nl. Hierop staat uiteenlopende informatie.

Contactgegevens van het Informatiepunt:

telefoon: (070) 376 54 76 – van maandag tot en met vrijdag tussen 9.00 en 17.00 uur;

e-mail: infoc6&carc@caop.nl;

postadres:

CAOP/Ondersteuningsteam C6&CARC

Postbus 556

2501 CN Den Haag

5. Overige informatieverschaffing

De kaders in dit Informatiestatuut kunnen nader worden uitgewerkt. Deze worden dan vertaald naar berichten, protocollen, nieuwsbrieven en/of vermeldingen op het internet. Daarin komt bijvoorbeeld te staan hoe melders wordt verteld wat er met hun informatie gebeurt.

6. Openbaarheid en beveiliging

6.1 Algemeen

Het is duidelijk dat de informatie van derden en andere betrokken partijen goed moet worden beschermd. Het onderzoek moet open en transparant worden uitgevoerd. Maar het gaat wel om zeer privacygevoelige gegevens. Daarom moet worden voldaan aan de eisen van de Wbp. Hiervoor zijn maatregelen genomen. Zo worden bijvoorbeeld alle betrokkenen gewezen op hun eigen verantwoordelijkheid: zij moeten de vertrouwelijke informatie goed beschermen.

Het is belangrijk om de vertrouwelijkheid optimaal te waarborgen. Daarom wordt alle (te beveiligen) informatie via het Informatiepunt geleid. Ook wordt alle informatie alleen via het Informatiepunt verstrekt.

6.2 Informatiestromen

Het is belangrijk de informatiestromen goed te structureren. Hiervoor heeft het Informatiepunt zeven verzamelingen van gegevens gevormd (die alle zeven met een apart doel zijn vastgelegd):

1. De registratie van personen.
2. De informatieverstrekking door de geregistreerde personen.
3. De onderzoeksvragen en vragen en informatie die de melders hebben aangeleverd voor het RIVM-onderzoek.
4. De personen die zich voor een CEAG-gesprek hebben geregistreerd.
5. De door Defensie aan het CAOP verstrekte informatie.
6. De documentatie die is opgesteld voor het onderzoek, zoals verslagen van vergaderingen van de Paritaire Commissie.
7. De (concept)rapporten, conclusies en andere documentatie die direct voortkomen uit het RIVM-onderzoek.

Het CAOP beheert het Informatiepunt. Het CAOP kan op verzoek van de Paritaire Commissie, Defensie en/of het RIVM met de geregistreerde personen communiceren.

Het CAOP verstrekt aan het RIVM ook geanonimiseerde informatie en gegevens die van belang zijn voor het RIVM-onderzoek.

Het CAOP verstrekt aan het CEAG de persoonsgegevens van mensen die zich hebben aangemeld voor een bedrijfsgeneeskundig consult. Het CEAG nodigt hen vervolgens uit voor een gesprek met een bedrijfsarts. Als diegene ermee instemt wordt dit gesprek in het systeem van het CEAG geregistreerd (Arbogids). Alleen als diegene ermee instemt worden deze gegevens verwerkt in een anonieme dataset op een afgeschermd schijf. Hierover wordt dan een samenvattende rapportage opgemaakt. Die rapportage wordt aan de Taskforce Chroom-6 & CARC ter beschikking gesteld voor het onderzoek. Het CEAG heeft een eigen privacy-protocol. De Wbp-melding voor het verwerken van persoonsgegevens in Arbogids is gemeld bij de Functionaris gegevensbescherming van het ministerie van Defensie.

6.3 Document Management Systeem (DMS)

Alle (te beveiligen) gegevens worden verzameld in het DMS. Het CAOP beheert dat DMS. Het is een systeem dat gevuld is met de aangeleverde informatie. Deze informatie is vervolgens anoniem gemaakt. Het RIVM kan naar deze geanonimiseerde informatie vragen. Ook kunnen gegevens aan het CEAG worden verstrekt voor het geneeskundig gesprek.

6.4 Databeveiliging/ICT Tools

Alle verzamelde gegevens worden beveiligd opgeslagen in het DMS.

Het CAOP stelt het DMS beschikbaar aan onderzoekers die het RIVM heeft aangewezen. Dat gebeurt via het eigen netwerk. Gegevens worden niet op andere manieren aan de onderzoekers beschikbaar gesteld.

De overdracht van bestanden naar het CAOP vindt plaats via een beveiligde verbinding. Om deze beveiligde verbinding te gebruiken, moet het CAOP de verzendende organisatie uitnodigen.

Na telefonisch en/of schriftelijk contact slaat het CAOP de persoonsgegevens rechtstreeks op in het DMS. Daarna krijgen melders van het CAOP een uniek nummer (**ID**). Dat nummer kunnen zij gebruiken om de vragentool in te vullen.

De persoonsgegevens voor het onderzoek naar chroom-6 worden beveiligd. Dat gebeurt volgens twee normeringen: 1) uit de Baseline Informatiebeveiliging Rijksdienst en 2) uit het Informatiebeveiligingsbeleid van het CAOP.

Risicoanalyse en Informatiebeveiligingsplan

Risico's worden in beeld gebracht en beoordeeld met een risicoanalyse. Op basis van deze analyse worden de vereiste maatregelen voor beveiliging bepaald. Zo blijven de risico's op een aanvaardbaar niveau. De maatregelen worden in een Informatiebeveiligingsplan (**IBP**) beschreven. In het IBP staat ook een overzicht dat aangeeft in hoeverre de maatregelen zijn doorgevoerd.

Toezicht

Er vindt toezicht plaats waarbij wordt getoetst of alles volgens de (wettelijke) regels en de afgesproken normen wordt uitgevoerd. Daarvoor zorgen de Beveiligingsautoriteit en de

Functionaris gegevensbescherming van het ministerie van Defensie. Zij doen dit in overeenstemming met de toezichthouders van het CAOP en RIVM.

Normenkader beveiliging

Volgens de Wbp (**art. 13**) zijn er voor de beveiliging passende organisatorische en technische maatregelen getroffen. Hierdoor worden datalekken en misbruik van persoonsgegevens zo veel mogelijk voorkomen.

De Autoriteit Persoonsgegevens (**AP**) heeft richtlijnen uitgebracht om het begrip 'passende maatregelen' concreet te maken. Deze richtlijnen zijn in de publicatie [CBP Richtsnoeren Beveiliging van Persoonsgegevens](#) beschreven. De richtlijnen moeten worden toegepast met beveiligingsstandaarden die algemeen zijn geaccepteerd. Voorbeelden van deze standaarden zijn: de Code voor Informatiebeveiliging (bedrijven) en de Baseline Informatiebeveiliging Rijksdienst (overheid).

6.5 Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp)

Het uitgangspunt bij de verzameling en verwerking van informatie is de Wbp. Ook is er een melding gedaan bij de Functionaris gegevensbescherming van Defensie. Er zijn twee bewerkersovereenkomsten gesloten: 1) tussen Defensie en het RIVM en 2) tussen Defensie en het CAOP. Deze bewerkersovereenkomsten zijn gesloten omdat de minister van Defensie de verantwoordelijke is en het RIVM en het CAOP als bewerker worden aangemerkt. Namens de minister treedt de Hoofddirectie Personeel (HDP) op als verantwoordelijke voor het beleid.

Voor de informatie geldt:

- Registratiegegevens zijn alleen toegankelijk voor medewerkers van het Informatiepunt Chroom-6. Dit zijn werknemers van het CAOP die speciaal zijn aangewezen voor het project.
- Sommige informatie is toegankelijk voor medewerkers van het Informatiepunt Chroom-6 en voor de onderzoekers die het RIVM heeft aangedragen. Dit geldt voor meldingen die anoniem zijn gemaakt, voor vragen van het RIVM en voor informatie voor het onderzoek.

- Voor onderzoeksvragen van het RIVM geldt: deze zijn toegankelijk voor medewerkers van het Informatiepunt Chroom-6 en voor de onderzoekers die het RIVM heeft aangedragen.
- Voor CEAG-registraties geldt: deze zijn toegankelijk voor medewerkers van het Informatiepunt Chroom-6. CEAG heeft geen toegang tot deze database. Aan de hand van de aanmeldingen voor een bedrijfsgeneeskundig consult nodigt het CEAG de betrokkene uit voor een gesprek. De functioneel beheerder van het DMS heeft toegang tot alle verzamelingen van gegevens die voor het onderzoek zijn samengesteld.
- De (tussen)resultaten van het onderzoek zijn bekend: bij de onderzoekers, bij de klankbordgroep, bij de betrokken medewerkers van het CAOP en bij de Paritaire Commissie.
- Het eindrapport wordt openbaar gemaakt.

6.6 Bewaartermijn/bewaren gegevens

Uitgangspunt bij het verzamelen van informatie is dat de persoonlijke gegevens anoniem worden verwerkt. De verstrekte informatie wordt vertrouwelijk bewaard. Onder andere voor nader onderzoek. Iedereen die gegevens heeft verstrekt, heeft het recht om:

- deze informatie terug te vragen;
- te verzoeken om deze gegevens niet verder te verstrekken;
- te verzoeken om deze gegevens te vernietigen.

Bij een verzoek tot verwijderen van informatie onderscheiden we persoonsgegevens en andere informatie voor het onderzoek, zoals arbeidsomstandigheden en werkgeschiedenis. De persoonsgegevens verdwijnen bij een verwijderingsverzoek uit de lijst met geregistreerden.

De onderzoekers hebben vervolgens geen toegang meer tot de andere informatie zoals arbeidsomstandigheden en werkgeschiedenis. Wanneer de onderzoekers al eerder toegang hebben gehad tot de informatie, kan dit niet meer ongedaan worden gemaakt.

Het bewaren van de gegevens gebeurt volgens de geldende wet- en regelgeving (Archiefwet van 1995, Archiefbesluit van 1995 en de Archiefregeling van 2009). Het ministerie van Defensie blijft eigenaar van het archief. Het archief is volledig gedigitaliseerd. Als het

onderzoek klaar is, wordt het archief overgedragen aan de eigenaar. Dit is het ministerie van Defensie.

Het minister van Defensie is als opdrachtgever eigenaar van de gegevens. Ook is de minister verantwoordelijk voor wat er na het onderzoek met de gegevens gebeurt.

Medische en persoonsgegevens worden verplicht bewaard tot ten minste honderd (100) jaar na iemands geboortedatum (Archiefwet).

Het onderzoeksrapport zal in ieder geval veertig (40) jaar worden bewaard (Archiefwet). Ook originele bronbestanden die hebben bijgedragen aan het onderzoek, worden zeker 40 jaar bewaard (als ze tenminste niet elders al zijn opgeslagen). Als het onderzoeksrapport is opgeleverd, wordt over de termijn van bewaren een definitief besluit genomen.

Het kan zijn dat er na het onderzoek bezwaren zijn tegen het teruggeven van de persoonsgegevens aan Defensie. Dan bestaat de mogelijkheid om de gegevens onder te brengen bij het Nationaal Archief. Ook kunnen dan afspraken worden gemaakt over 'openbaarheidsbeperkingen'. Deze beperkingen kunnen soms inhouden dat de gegevens tot 75 jaar na overdracht niet toegankelijk zijn. (Als er bedenkingen zijn met het oog op de privacy, de staatsveiligheid of een belang van derden). Pas bij oplevering van het rapport zal volledig duidelijk worden of vervolgacties naar de betrokkenen nodig zijn. En zo ja, welke vervolgacties dit dan zijn.